

Oslo, 18. oktober 2018

Innspill Statsbudsjettet 2019

Nasjonalt SRHR¹-nettverk vil takke for muligheten til å sende skriftlig innspill i helse- og omsorgskomiteens arbeid med statsbudsjettet for 2019.

Nasjonalt SRHR-nettverk skal samle aktører som jobber innenfor feltet, og sikre samordning mot et felles mål hvor alle i Norge får oppfylt sine seksuelle og reproduktive rettigheter og hvor alle har best mulig seksuell og reproduktiv helse, uavhengig av alder, kjønn, geografi eller andre sosiale forhold eller faktorer.

Kapittel 762, Post 73: Seksuell helse

Nasjonalt SRHR-nettverk savner prioritering når det gjelder seksuell helse. Seksuell helse er et omfattende tema som får for lite omtale i forslag til budsjett. Teksten i posten har tidligere år i hovedsak vært en oppsummering av bevilgninger og en kort situasjonsbeskrivelse av feltet. Budsjettet bør inkludere et klarere narrativ som gir en tydeligere retning på feltet. Vi ønsker oss mer politikk inn i kapittelet slik at det tydeliggjøres hvilken retning arbeidet for seksuell helse skal ta og hva vi som sivilt samfunn bør gjøre.

Nasjonalt SRHR-nettverk mener at regjeringens strategi for seksuell helse Snakk om det!² er for vag og ikke forplikter. Dette er vanskelig med tanke på tilskuddsordningen fra Helsedirektoratet, og derfor må statsbudsjettet legge tydeligere føringer for hvilken retning arbeidet for seksuell helse bør ha.

Når det gjelder oppfølgingen av Snakk om det! mener vi i tillegg at det bør arrangeres en midtveiseevaluering for å vurdere hvor langt vi har kommet og hvor vi må legge en ekstra innsats for å nå målene i strategien innen 2022.

Kompetanseheving hos helsepersonell

Kunnskap og kompetanse om seksuell og reproduktiv helse og rettigheter bør i større grad prioriteres i helsevesenet, og samtidig bør seksuell og reproduktiv helse kobles til fysisk og psykisk helse i større grad enn det gjøres i dag. Seksuell og reproduktiv helse og rettigheter må inngå i arbeidet med folkehelse, og må ses i et livsløpsperspektiv.

Kurs og andre opplegg som utarbeides for å styrke kompetanse hos relevante aktører må også tas i bruk, og det bør ligge prioritering fra fylkene og/eller kommunene om at ansatte skal delta på kurs for å styrke sin kompetanse.

¹ SRHR står for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter.

² Helse- og omsorgsdepartementet: [Snakk om det! Strategi for seksuell helse \(2017-2022\)](#).

Gjennom tidlig innsats kan alvorligere problem forebygges. Det er særlig viktig at ansatte ved lavterskeltilbud har kunnskap og kompetanse på feltet seksuell og reproduktiv helse og rettigheter.

Unge ber om voksne med god kompetanse til å snakke om seksualitet, ifølge Barneombudet³. Undervisere, helsepersonell og andre som arbeider med barn og unge må få kompetanse om seksualitet gjennom fagutdannelsen, videreutdanning og kurs.

Ny Nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom⁴ er tydelig når det gjelder krav om økt kompetanse, men det følger ingen midler med de nye retningslinjene. Dersom ansatte ved helsestasjoner, i skolehelsetjenesten og ved helsestasjon for ungdom skal kunne møte krav om nye og flere oppgaver, må det bevilges midler til kurs og annen opplæring.

Seksuell helse bør i tillegg inkluderes på et overordnet folkehelseplan. Seksualitet er i stor grad underkommunisert i primærhelsetjenesten, men er et felt som har stor påvirkning på individet. Vi mener at seksuell helse burde få mer oppmerksomhet innen arbeid både med fysisk og psykisk helse. Norsk helsevesen og primærhelsetjenesten trenger en omstilling for å sikre et helhetlig helsetilbud som adresserer bredden av seksuell helse og hvordan seksuell helse er knyttet opp mot ulike relaterte aspekter ved innbyggernes liv, i alle faser av livet.

Følgende medlemmer i Nasjonalt SRHR-nettverk støtter dette innspillet:

- Christian Lomsdalen
- Mental Helse Ungdom
- Sex og samfunn
- Norsk forening for klinisk sexologi
- Pro Sentret
- Unge funksjonshemmede
- Landsgruppen av helsesøstre, Norsk sykepleierforbund
- Seksualpolitisk Nettverk for Ungdom (SNU)
- Sex og Politikk
- Camilla Holt Hasle, fagansvarlig likeverdige helsetjenester OUS

³ Aftenposten (10.09.18): [Seksualitetsundervisningen er for dårlig. Vi har ikke tid til å vente på nye retningslinjer.](#)

⁴ Helsedirektoratet: [Nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom.](#)